

Riikka Purra ps ym.

Välikysymys maahanmuuttopolitiikasta ja taloudesta

Eduskunnalle

Maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön tulee minimoida maahanmuuton seurauksena suomalaiseseen yhteiskuntaan kohdistuvia ongelmia ja kielteisiä lieveilmiöitä ja edistää vain hallittua maahanmuuttoa. Hallituksen esityksillä maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön helpottamisesta on täysin päinvastainen vaikutus. Hallituksen halua luoda lisää vetovoimatekijöitä humanitaariselle maahanmuutolle ja erottautua siinä länsieurooppalaisesta linjasta edistää hallitsematonta maahanmuuttoa ei voida hyväksyä.

Hallitus on helpottamassa Suomelle haitallista ja taloudelle merkittäviä lisäkustannuksia aiheuttavaa maahanmuuttoa. Uusin esitys helpottaa perheenyhdistämistä tavalla, jota myös Maahanmuuttovirasto kritisoi. Esityksessä ei vain poisteta toimeentuloedellytystä alaikäisen henkilön käynnistämässä perheenyhdistämisissä (kuten hallitusohjelmassa kirjataan), vaan myös kansainvälistä suojelua ja toissijaista suojelua saaneiden toimiessa perheenkokoajana. Hallitus on lähettänyt Pakistaniin virkamiehiä edistämään ja helpottamaan myös paikan päällä tapahtuvaa perheenyhdistämistä — ministerin sanoin hallitus ”pyrkii löytämään kaikki mahdolliset keinot perheenyhdistämisten helpottamiseksi”.

Hallituksessa kaavaillaan myös pakolaiskiintiön nostoa ja muunlaisia humanitaarisen maahanmuuton helpotuksia, joiden taloudelliset ja muut vaikutukset ovat merkittäviä. Erityisesti Lähi-idän ja Afrikan maista saapuvat ulkomaalaiset ovat yliedustettuja monenlaisessa rikollisuudessa, joten maahanmuuton lisääminen heikentää myös turvallisuutta. Ottaen huomioon humanitaarisen maahanmuuton kustannukset ja haasteet integroitumisessa paras keino olisi keskittää resurssit kriisien ratkaisuun ja apua tarvitsevien ihmisten auttamiseen kriisialueiden lähialueilla heidän omissa kieli- ja kulttuuriympäristöissään.

Ei-työperäisen siirtolaisuuden edistäminen on tehotonta ja kallista myös auttamisen näkökulmasta. Auttaminen on edullisempaa lähialueilla, ja pakolaisuuden tulisi olla vain väliaikaista eikä nykyisenlaista pysyvään asumiseen tähtäävää.

Suomen julkistalouden tilanteen ollessa huono on resurssit käytettävä ensisijaisesti oman maamme kansalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Humanitaarisen maahanmuuton helpottamisen sijaan hallituksen tulisi löytää keinoja ja keskittää resursseja koulutetun ulkomaisen työvoiman maahanmuuton edistämiseksi Suomeen.

Välikysymys VK 4/2021 vp

Perheenyhdistämisestä

Suomessa on entisestään Pohjoismaiden löysin perheenyhdistämismalli. Yhtäkään EU:n perheenyhdistämisdirektiivin sallimaa lisäkriteeriä ei ole otettu käyttöön. Hallituksen uudella esityksellä Suomesta tulisi Länsi-Euroopan liberaaleinta perheenyhdistämispolitiikkaa harjoittava valtio. Tämä on oleellinen vetovoimatekijä kaikissa oloissa, mutta erityisesti, mikäli laajamittaiset turvapaikanhakijavirrat lähtevät liikkeelle Eurooppaa kohti. Suomen maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön tulisi olla linjassa muiden EU-jäsenmaiden kanssa.

Hallitus arvioi perheenyhdistämisen kriteerien lieventämistä toteamalla, että nopea perheenyhdistäminen tukee kotoutumista. Nopean perheenyhdistämisen kotoutumista tukevasta vaikutuksesta ei ole kuitenkaan mitään näyttöä, jos kotoutumisen mittareiksi otetaan maahanmuuttajien työllisyysaste, riippuvuus tulonsiirroista tai koulutustaso. Kotoutumisen onnistumista ei pitäisi arvioida maahanmuuttajien tyytyväisyyttä mittaavilla kyselyillä, vaan tosiasiallisella kiinnittymisellä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suomen viranomaiset ovat panostaneet pitkään siihen, että maahanmuuttajat saisivat mahdollisimman nopeasti perheensä maahan, ja tuloksena tästä on Pohjoismaiden heikoin maahanmuuttajien työllisyysaste. Hallitus itsekin, tosin vähättelevästi, esityksessään kirjoittaa, että kannustin työllistyä saattaa joissain tapauksissa heikentyä, kun perheenyhdistäminen ei edellytä turvattua toimeentuloa eikä siten toimeentulotukeen turvautuminen muodostu esteeksi perheenyhdistämiselle.

Perheenyhdistäminen on jo pitkään ollut suurin maahanmuuton reitti Suomeen. Ennen koronapandemian käynnistymistä vuonna 2019 Suomi myönsi jo yli 10 000 perheperusteista oleskelulupaa. Muut puolueet hämärtävät tätä tosiasiaa esittämällä, että kyse on jostakin muusta kuin yleensä humanitaarisesta tai sosiaaliperustaisesta maahanmuutosta. Kyse on kuitenkin juuri siitä maahanmuutosta, joka keskimäärin aiheuttaa suuria kustannuksia ja myös muita ongelmia. Lopputuloksen kannalta on yhdentekevää, onko henkilö saapunut perheenkokoajana vai perheenjäsenenä.

Kansainvälisten velvoitteiden vuoksi Suomi ei ole voinut rajoittaa pakolaisstatuksen saaneiden oikeutta yhdistää perhettä, jos se tehdään kolmen kuukauden sisällä oleskeluluvan myöntämisestä, mutta sama rajoite ei koske muita kategorioita. Pääperiaatteen pitää olla, että perheperusteinen oleskelulupa myönnetään, jos perheenkokoaja pystyy osoittamaan riittävän toimeentulon tason. Suomessa on pidettävä kiinni Ruotsin tapaan pakolaisstatuksen saaneiden kohdalla kolmen kuukauden aikarajasta, jonka jälkeen myös näiltä henkilöiltä voidaan perheenyhdistämisissä edellyttää riittävää toimeentuloa eikä poistaa sitä, kuten hallitus esittää.

Humanitaarisen maahanmuuton ei tulisi perustua pysyvään maahanmuuttoon vaan väliaikaiseen. Kun suojelua saaneen henkilön kotimaa tai sen osa on riittävän turvallinen ja kansainväliselle suojelulle ei ole enää perusteita, tulisi henkilön lähtökohtaisesti palata kotimaahan. Kansalaisuuden saamisen ehtoja on vastaavasti merkittävästi kiristettävä. Asumisaikavelvoitteen pidentäminen, toimeentulovaatimus sekä nuhteettomuuden ja yleisen yhteiskuntaan integroitumisen varmistaminen työn tai opiskelun kautta ovat välttämättömiä vaatimuksia kansalaisuuden saamiseksi.

Välikysymys VK 4/2021 vp

Ruotsin, Norjan ja Tanskan tapaan perheen yhdistämisen edellytykseksi on säädettävä riittävän kokoinen asunto. Monet Euroopan maat, kuten Alankomaat, Belgia, Tanska, Norja ja Itävalta, vaativat avio- ja avopuolisoiden perheen yhdistämisen ehtona kummaltakin osapuolelta 21 vuoden tai 24 vuoden minimi-ikärajaa. Tämä käytäntö ehkäisee etenkin maahanmuuttajien pakkoa-violiittoja, mikä puoltaa vahvasti sen käyttöönottoa Suomessakin.

Perheen yhdistämisoikeuden kytkeminen riittävään toimeentuloon ja muihin perheen yhdistämisdirektiivin sallimiin lisäкитеereihin tukee kotoutumista ja vähentää julkiselle sektorille tulevia kustannuksia. Maahanmuuttajalle syntyy automaattisesti kannuste edetä kotoutumispolullaan, jos työllistyminen on edellytyksenä sille, että perhe voidaan yhdistää lähtömaasta. Maahanmuuttajien perheenjäsenet käyttävät kantaväestöä huomattavasti enemmän verorahoitteisia palveluita ja vastaanottavat tulonsiirtoja useammin kuin kantaväestö. On siksi vastuullista politiikkaa, että maahanmuuttosäännöksiä kiristetään, jotta valtio- ja kuntatalous eivät kuormittuisi liikaa.

Perheen yhdistämistä helpottavassa esityksessä vielä erikseen lievennetään maahantulon kiertämisen säännöksiä, jos kyseessä on alaikäinen henkilö. Maahanmuuttovirasto epäilee esityksen lisäävän ankkurilapsiongelmaa eli tilanteita, joissa alaikäinen kannattaa lähettää yksin lähtömaasta Suomeen. Myös valtiovarainministeriö esittää lausunnossaan taloudellista ja budjettipoliittista kritiikkiä esitystä kohtaan. Suojelupoliisi omassa lausunnossaan huomauttaa, että hallituksen esittämät muutokset ulkomaalaislakiin alaikäisten toimiessa perheenkokoajana helpottaisivat kansallista turvallisuutta uhkaavien yksilöiden Suomeen pääsyä.

Hallituksen esitys tulisi edistämään alaikäisten lasten ihmissalakuljetusta, kun perheet lähettäisivät lapsiaan monin tavoin vaarallisille ja usein traumatisoiville matkoille perheen yhdistämisen toivossa. Maahantulon kiertämistä koskevalla pykälällä on voitu puuttua tähän ongelmaan, ja se on myös lapsen edun mukaista.

Humanitaarisen maahanmuuton kustannuksista

Suurin osa maahanmuuton kustannuksista syntyy sosiaaliturvamenoina ja palveluista. Välittömät kustannukset, kuten vastaanottokulut tai kotouttaminen, ovat murto-osa tästä. Virallisista rekisteriaineistoista ja tilastoista kootut tutkimukset kertovat yksiselitteisesti humanitaarisen maahanmuuton olevan erittäin merkittävä kustannus Suomessa. Valitettavasti aihe on edelleen eräänlainen tabu poliittisessa keskustelussa — jopa tilanteessa, jossa julkisen talouden tila on näin huolestuttava.

Tilastotiedot osoittavat, että kantaväestöön verrattuna Lähi-idästä ja sen lähialueilta (ml. Afganistan) tullut maksaa vuodessa 16 000 euroa vähemmän veroja kuin saa tulonsiirtoja ja käyttää julkisia palveluita. On selvää, että tällainen maahanmuutto on yksiselitteisen negatiivista julkisen talouden kannalta. Jos Suomi ottaisi maahan esimerkiksi 1 000 afganistanilaista lisää (kuten on esitetty), heidän yhteenlaskettu vaikutuksensa Suomen julkiselle taloudelle koko elinkaarensa ajalta on ainakin -500 miljoonaa euroa. Summa voi kasvaa perheen yhdistämisten myötä miljardiin euroon.

Hyvin suuriin kustannuksiin johtavat yhtäältä matalat työllisyysasteet ja palkat, toisaalta kymmenkertaiset toimeentulotuet kantaväestöön verrattuna — myös pitkän maassaoloajan jälkeen.

Välikysymys VK 4/2021 vp

Heikko pärjääminen jatkuu myös toisessa sukupolvessa — yli 50 prosenttia saa toimeentulotukea 20-vuotiaana. Maahanmuutto kuormittaa ylliedustetusti myös useita muita yhteiskunnan verorahoitteisia sektoreita, lastensuojelusta poliisitoimen kautta oikeuslaitokseen. Kaikella tällä on merkittävä kustannusvaikutus.

Humanitaarinen ja sosiaaliperustainen maahanmuutto pahentaa merkittävästi Suomen kestävyysvajetta sekä lisää vero- ja velkataakkaa. Rajalliset resurssimme tulee kohdistaa omien vähäosaisiemme ja apua tarvitsevien auttamiseen.

Talous ei kestä

Suomen hallitus on sitoutunut lisäämään rahaa ulkomaille ja maailmanparannukseen, maahanmuuttoon, ilmastopolitiikkaan ja EU-paketteihin. Julkinen talous on kriisissä, valtiosta kuntiin, eikä lyhyeksi jäävä kasvu onnistu korjaamaan sen paremmin kroonisia alijäämiä kuin taivuttamaan velkaantumista. Suomen julkisen talouden tila ei ole kestävä, mutta hallitus entisestään paisuttaa sen kokoa ja lisää veronmaksajan taakkaa toissijaisilla ja oman ideologiansa mukaisilla hankkeilla. Järjestelmän kestävyys uhkaa murtua, ja hyvinvointiyhteiskunnan perusrahoitukselta ja palveluilta tippuu pohja.

Hallitsemattoman humanitaarisen maahanmuuton edistämisen sijaan hallituksen tulisi etsiä keinoja ja keskittää resursseja koulutetun ulkomaalaisen työvoiman maahanmuuton edistämiseksi. Hallitus keskittyy maahanmuuttopolitiikassaan lisäämään vetovoimatekijöitä ainoastaan niiden osalta, joille työllistyminen ja integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan on vaikeaa.

Vastuuntuntoinen hallitus ei tällaisessa tilanteessa, koronakriisin juuri väistyessä, tekisi mitään muita kuin suomalaisten välitöntä hyvinvointia, turvallisuutta ja maan taloudellista elpymistä tukevia toimia. Humanitaarisen ja sosiaaliperäisen maahanmuuton vauhdittaminen ja houkuttelu on vastuutonta ja epäoikeudenmukaista maamme omia kansalaisia ja veronmaksajia kohtaan.

Välikysymys

Emme hyväksy hallitsemattoman ja Suomelle haitallisen maahanmuuton lisäämistä emmekä hallituksen esittämiä maahanmuuttopolitiikan lievennyksiä. Velan kasvu, alijäämä ja muut julkistalouden ongelmat edellyttävät tarkkaa talouspolitiikkaa, jossa menokohteet on asetettu tärkeysjärjestykseen. Siksi esitämme hallitukselle vastattavaksi välikysymyksen maahanmuuttopolitiikasta ja taloudesta.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Miksi hallitus haluaa toteuttaa kalliin ja vaikutuksiltaan pitkävaikutteisen uudistuksen perheenyhdistämiseen,

miksi hallitus haluaa, että Suomi on erityisen houkutteleva turvapaikanhakijoiden kohdema Euroopassa,

Välikysymys VK 4/2021 vp

miksi hallitus aikoo tehdä omaa hallitusohjelmakirjaustaankin suuremman löysennyksen perheenyhdistämiseen,

onko hallitus ottanut lainsäädännön valmistelussa huomioon, että kansainvälistä suojelua saaneiden alaikäisten perheenyhdistämisen helpottaminen ja siihen liittyvän maahantulo-sääntöjen kiertämispykälän poistaminen tulevat hyvin todennäköisesti lisäämään alaikäis-ten ihmissalakuljetusta ja altistamaan lapsia vaarallisille ja traumatisoiville matkoille,

aikooko hallitus nostaa pakolaiskiintiötä ja kuinka paljon,

kuinka paljon Afganistanista tuodaan ihmisiä pakolaiskiintiön ulkopuolella,

miten hallitus on varautunut vuoden 2015 kaltaiseen siirtolaiskriisiin, jossa turvapaikan-hakijat liikkuvat halki Euroopan ja jättävät hakemuksensa haluamaansa maahan, kuten Suomeen,

miksi esitystä perustellaan kotoutumisen edistämisellä, vaikka minkäänlaista näyttöä asiasta ei ole,

miksei hallitus ennemmin edellyttäisi kotoutumista perheenyhdistämisen ehtona,

miksi hallitus haluaa helpottaa humanitaarista maahanmuuttoa sen sijaan, että se panos-taisi huomattavasti kustannustehokkaammin vain lähialueilla auttamiseen,

mistä hallitus kaavailee ottavansa tarvittavat lisäresurssit,

mitä menoleikkauksia tai veronkorotuksia hallitus kaavailee maahanmuuton kasvavien kustannusten kattamiseksi,

miten esityksestä aiheutuva taloudellisen huoltosuhteen heikentyminen entisestään on tar-koitus kompensoida,

onko hallitus sitä mieltä, että humanitaariseen maahanmuuttoon kuluvilla resursseilla ei olisi käyttöä omien kansalaisten auttamisessa, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollos-sa, kuten mielenterveysongelmiin vastaamisessa,

miksi hallitus on lähettänyt Pakistaniin Maahanmuuttoviraston henkilökuntaa avusta-maan perheenyhdistämisissä,

kuinka paljon tulijoita hallitus on kaiken kaikkiaan valmis ottamaan vastaan,

kuinka paljon hallitus on valmis käyttämään julkista rahaa vuodessa humanitaariseen maahanmuuttoon,

miten hallitus aikoo toimia, kun yläraja tulijamäärän suhteen on saavutettu,

Välikysymys VK 4/2021 vp

miten hallitus aikoo kantaa vastuun esityksen muista lisääntyneistä ongelmista, kuten rikollisuudesta,

miksi hallitus on irtautumassa yleiseurooppalaisesta trendistä kohti tiukkenevaa maahanmuuttopolitiikkaa, josta esimerkkinä on Tanskan sosialidemokraattien hallituksen tavoite-tila nollasta turvapaikanhakijasta ja

mitä hallitus on tehnyt ja suunnittelee tekevänsä koulutetun ulkomaisen työvoiman maahanmuuton houkuttelemiseksi?

Välikysymys VK 4/2021 vp

Helsingissä 7.10.2021

Riikka Purra ps
Sanna Antikainen ps
Juho Eerola ps
Ritva Elomaa ps
Jussi Halla-aho ps
Petri Huru ps
Olli Immonen ps
Vilhelm Junnila ps
Kaisa Juuso ps
Arja Juvonen ps
Toimi Kankaanniemi ps
Ari Koponen ps
Jari Koskela ps
Jouni Kotiaho ps
Sheikki Laakso ps
Rami Lehto ps
Mikko Lundén ps
Leena Meri ps
Juha Mäenpää ps
Jani Mäkelä ps
Jukka Mäkynen ps
Veijo Niemi ps
Mika Niikko ps
Tom Packalén ps
Mauri Peltokangas ps
Sakari Puisto ps
Lulu Ranne ps
Mari Rantanen ps
Minna Reijonen ps
Jari Ronkainen ps
Sami Savio ps
Jenna Simula ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Ville Tavio ps
Sebastian Tynkkynen ps
Veikko Vallin ps
Ville Vähämäki ps
Jussi Wihonen ps
Harry Harkimo liik